

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0409U005913

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 25-12-2009

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Семенов Дмитро Олександрович

2. Semenov Dmytro Oleksandrovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.03

Назва наукової спеціальності: Агрогрунтознавство і агрофізика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 18-12-2009

Спеціальність за освітою: 7.130101

Місце роботи здобувача: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.353.01

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул. Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська академія аграрних наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 55.57.31.33

Тема дисертації:

1. Рухомість кадмію в ґрунтах Лівобережного Лісостепу і Степу України та його транслокація до злакових культур і соняшнику

2. Mobility of Cadmium in soils of Left-bank Forest-Steppe and Steppe zones of Ukraine and its translocation to cereal crops and sunflower plants

Реферат:

1. Об'єкт - рухомість кадмію у ґрунтах і його транслокація до рослин. Мета - встановлення закономірностей просторової варіабельності вмісту кадмію у ґрунтах Лівобережного Лісостепу та Степу України, виявлення провідних факторів, що визначають рухомість цього елемента в ґрунті та його надходження до рослинницької продукції. Методи - польовий, лабораторні та статистичний. Теоретичні результати - встановлено закономірності просторового розподілу вмісту рухомих та міцнофіксованих форм кадмію в ґрунтах Лівобережного Лісостепу та Степу України, визначений вплив основних ґрунтових властивостей (гранулометричного складу, вмісту гумусу та кислотності) на ці показники, як за фонових умов, так і за умов забруднення. Доведена можливість латеральної та радіальної міграції кадмію у досліджуваних ґрунтах та його накопичення в рослинницькій продукції. Практичні результати - визначено фонові значення вмісту

рухомих та міцнофіксованих форм кадмію в ґрунтах досліджуваних зон України. Встановлено, що видові та сортові особливості сільськогосподарських культур суттєво впливають на рухомість кадмію в ґрунті та його накопичення у рослинах. тому накладення біологічних особливостей рослин на геохімічний фон Cd може призводити до посилення рухомості цього елемента в ґрунтах та його надлишкового накопичення в рослинницькій продукції. Новизна - встановлено вплив основних властивостей ґрунтів на процеси формування рухомості кадмію у ґрунтах та його транслокацію до рослин злаків і соняшнику на незабруднених і забруднених територіях. Вперше в умовах Лівобережної частини лісостепової і степової зон України порівняно значення ґрунтової і рослинної складової у цьому процесі. Встановлено закономірності радіального та латерального розподілу цього елемента в ґрунтах Лівобережжя Лісостепу та Степу України та накопичення Cd у с.-г. рослинах. Ступінь впровадження - результати дисертаційної роботи застосовано у Настанові 01.1-37-001:2006 Міністерства аграрної політики України "Нормативи вмісту кадмію в насінні соняшнику". Галузь - сільськогосподарське виробництво, охорона навколишнього середовища.

2. Object - the mobility of cadmium in soils and its translocation to plants. Purpose - identify patterns of cadmiums content spatial variability in the soils of Left-bank Forest-steppe and Steppe of Ukraine, establishing the main factors that determine the mobility of this element in soil and its uptake into plant products. Methods - for research used field, laboratory and statistical methods. Theoretical results - some features of spatial distribution of content mobile and potential available cadmium's forms in the soils of the Left-bank Forest-steppe and Steppe of Ukraine are established, the influence of the main soil properties on these indicators are determined, both at nature conditions and in the influence of pollution are determined. The possibility of lateral and radial migration of cadmium in the studied soils and its accumulation in the crops are determined. Practical results - nature values of cadmium mobile and potential available forms in the soils of the studies zones of Ukraine were determined. It is established that the specific and variety crops characteristics significantly influencing on the mobility of cadmium in soil and its accumulation in plants. Novelty - influence of soil's, plant's and technogenical factors on the mobility of cadmium in soils and its translocation in plants of cereals and sunflower on uncontaminated and contaminated areas were investigated. For the first time in Forest-steppe and Steppe zones of Ukraine was compared values of the soil and plant components in this process, significantly enhance the mobility of cadmium in the soil under the influence of winter wheat were demonstrated. Degree of application - the results of the thesis are applied in the normative document 01.1-37-001:2006 Ministry of Agrarian Policy of Ukraine "Standards of cadmium content in sunflower seeds". The field is agricultural production, environmental protection.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірошніченко Микола Миколайович
2. Miroshnichenko Mykola Mykolayovych

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.18**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів****Офіційні опоненти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Балаєв Анатолій Джалілович
2. Балаєв Анатолій Джалілович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Ладних Володимир Якович
2. Ладних Володимир Якович

Кваліфікація: к.с.-г.н., 06.01.03**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:**

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Балюк Святослав Антонович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Балюк Святослав Антонович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.